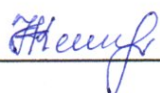

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ОСВІТИ «ВАКУЛІВСЬКА СПЕЦІАЛЬНА ШКОЛА»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

с. 189...193 / 5

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Наказ в.о. директора
від 05.05.2025 № 25 - аг

 Наталія КОЛІСНИК

**Інструкція
з охорони праці № 037
для водія шкільного автобуса**

1. Загальні вимоги безпеки

1.1. Інструкція з охорони праці для водія шкільного автобуса розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці» (Постанова ВР України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ) в редакції від 20.01.2018 р, на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого Наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 01 вересня 2017 року.

1.2. Дана інструкція з охорони праці для водія шкільного автобуса поширюється на працівників закладу, що виконують обов'язки водія автобуса.

1.3. До самостійної роботи водієм шкільного автобуса допускаються особи не молодше 18 років, які мають професійну підготовку.

1.4. Водій шкільного автобуса для допуску до роботи повинен пройти:

- обов'язковий медичний огляд;
- вступний інструктаж;
- навчання безпечним методам і прийомам роботи, перевірку знань з безпеки праці, охорони праці;
- первинний інструктаж на робочому місці; відповідне навчання і інструктаж.

1.5. Виконання робіт, не пов'язаних з обов'язками водія, допускається тільки після проведення цільового інструктажу.

1.6. Водій шкільного автобуса зобов'язаний:

Дотримуватися норм, правил та інструкцій з охорони праці та пожежної безпеки, правил дорожнього руху, статуту закладу і правил внутрішнього трудового розпорядку.

Негайно повідомляти заступнику директора з господарської роботи про те, що стався нещасний випадок, про ознаки професійного захворювання, а також про ситуацію, яка може створити загрозу життю та здоров'ю дітей. Виконувати тільки доручену роботу.

1.7. Забороняється вживання на роботі спиртних напоїв, а також приступати до роботи в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння.

1.8. Небезпечними і шкідливими виробничими факторами при виконанні робіт водієм автобуса є:

нервові напруження при управлінні шкільним автобусом;
монотонність праці при управлінні засобом пересування;
шум, вібрація, тряска;
незручна робоча поза при ремонті і технічному обслуговуванні автобуса;
підвищене фізичне навантаження на організм водія;
підвищена або знижена температура повітря;

190 (301)

підвищена загазованість повітря робочої зони, включаючи вміст двоокису вуглецю, окису вуглецю, парів бензину, оксидів сірчаної кислоти, мінеральної пилу і ін.

1.9. При виникненні пожежі терміново повідомити в пожежну охорону по телефону 101, заст. директора з ГР і приступити до гасіння.

1.10. При захворюванні або отриманні травми як на роботі, так і поза нею необхідно повідомити про це директору закладу і звернутися в медичний пункт.

1.11. При нещасному випадку потрібно надати допомогу потерпілому відповідно до Інструкції з надання першої допомоги, викликати медичного працівника. Зберегти до розслідування обстановку на робочому місці такою, якою вона була в момент події, якщо це не загрожує життю і здоров'ю оточуючих людей і не призведе до аварії, довести до відома про це адміністрацію закладу.

1.12. При виявленні несправності вузлів автобуса, пристосувань, інструменту повідомити про це директору закладу. Використовувати і застосовувати в роботі несправні обладнання і робочі інструменти забороняється.

1.13. Виконуючи професійні обов'язки, водій зобов'язаний дотримуватися таких вимог охорони праці:

ходити тільки по встановлених проходах, перехідних містках і майданчиках;
не сідати і не спиратися на випадкові предмети і огорожі;
не підніматися і не спускатися бігом по сходових маршах і перехідних містках;
не торкатися до електричних проводів, кабелів електротехнічних установок;
не усувати самотужки несправність в освітлювальній та силовій мережі, а також пускових пристроях.

1.14. Приймати їжу слід в обладнаних приміщеннях (столовій, буфеті, кімнаті для прийому їжі).

1.15. При перевезенні учнів в автобусі повинен перебувати вихователь або вчитель. Забороняється перевозити людей на автобусі, який не споряджений вогнегасником і аптечкою.

1.16. Співробітник, який допустив невиконання або порушення цієї інструкції з охорони праці для водія шкільного автобуса, залучається до дисциплінарної відповідальності відповідно до чинного законодавства України, при необхідності, проходить позачергову перевірку знань встановлених норм і правил охорони праці.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. При підготовці шкільного автобуса до виїзду водій зобов'язаний перевірити:

наявність посвідчення з талоном на право водіння автобуса, шляховий лист;

технічний стан автобуса, справність гальмівної системи, рульового управління, приладів освітлення і сигналізації, склоочисників, установку дзеркал, чистоту і видимість

номерних знаків, а також відсутність підтікання палива, масла або води; тиск повітря в шинах;
 наявність інструменту та інвентарю;
 заправку автобуса паливом, маслом, водою, гальмівною рідиною, антифризом і рівень електроліту в акумуляторної батареї;
 наявність запасного колеса, буксирного троса, аптечки першої допомоги, домкрата, вогнегасника.

2.2. Заправку автобуса робити у відповідності з усіма вимогами, без наявності в салоні автобуса школярів.

2.3. Виїзд автобуса з несправностями, що загрожують безпеці руху, забороняється.

2.4. Водієві шкільного автобуса забороняється: вживати спиртні напої;
 передавати керування автобусом особі, зазначеному в дорожньому листі, що знаходиться в нетверезому стані або не має при собі посвідчення на право керування автобусом.

2.5. При перевірці технічного стану автобуса необхідно перевіряти також номенклатуру і справність інструментів і пристосувань, що видаються водієві.

2.6. Перед початком роботи водій автобуса зобов'язаний перевірити, щоб:

вітрове та бокове скло не мало тріщин та затемнень, що утрудняють видимість;
 бокове скло плавно пересувалося від руки або склопідйомними механізмами;
 на сидінні та спинці сидіння не було провалів, рваних місць, порізів, виступаючих пружин і гострих кутів: сидіння і спинка повинні мати справне регулювання, що забезпечує зручну посадку водія автобуса;
 замки всіх дверей, а також привід керування дверима на автобусі були справними, що виключає можливість їх самовільного відкривання під час руху;
 опалювальні пристрої кабіни і салону в холодну пору були справними;
 підлога кабіни, салону і кузова автобуса застелені килимками, які не мають випадкових отворів та інших пошкоджень.

2.7. При підготовці автобуса до виїзду водієві слід простежити, щоб органи управління автобусом були з справними ущільнювачами, що перешкоджають проникненню відпрацьованих газів в кабіну або пасажирський салон шкільного автобуса.

2.8. Водій зобов'язаний перевірити, щоб автобус був забезпечений противідкотними упорами (не менше двох штук) для підкладання під колеса, широкою підкладкою під п'яту домкрата, а також медичною аптечкою, знаком аварійної зупинки або миготливим червоним ліхтарем, вогнегасниками (не менше двох штук).

2.9. Водієві шкільного автобуса забороняється:

рух автобуса при знаходженні учнів на підніжках, бамперах;
 вистрибувати з кабіни автобуса на ходу;
 відпочивати або спати в кабіні, салоні на стоянці при працюючому двигуні.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Виконувати вимоги правил дорожнього руху і вказівки регулювальників руху відповідно до Правил дорожнього руху.

3.2. Вибирати швидкість руху з урахуванням дорожніх умов, видимості і оглядовості, інтенсивності і характеру руху на дорогах, особливостей стану автобуса та кількості учнів, що перевозяться.

3.3. Перед подачею автобуса назад водій повинен переконатися, що його ніхто не об'їжджає і поблизу немає учнів або будь-яких перешкод.

3.4. Забороняється керувати автобусом, перебуваючи на підніжжі, при відкритих дверях кабіни.

3.5. Залишати автобус дозволяється тільки після вжиття заходів, що виключають можливість його руху під час відсутності водія, з закритими дверима салону і кабіни, переконавшись у відсутності в салоні дітей.

3.6. При ремонті шкільного автобуса на лінії дотримуватися запобіжних заходів:

- з'їхати на узбіччя дороги;
- виставити необхідні знаки безпеки;
- включити габаритні вогні при поганій видимості;
- зупинити автобус за допомогою гальмівної системи;
- включити першу передачу, підкласти під колеса упори. При виконанні робіт на узбіччі під автобусом забороняється перебувати з боку проїжджої частини.

192 (301)

3.7. При проведенні ремонту шкільного автобуса в неопалюваному приміщенні або на відкритому повітрі, лежачи під автобусом або стоячи на колінах, необхідно застосовувати лежак або мати.

3.8. Водієві шкільного автобуса забороняється:

- підігрівати двигун відкритим полум'ям;
- відпочивати або спати в кабіні автобуса при працюючому двигуні;
- допускати до ремонту автобуса на лінії сторонніх осіб;
- встановлювати домкрат на випадкові предмети;
- виконувати будь-які роботи, перебуваючи під автобусом, в піднесеному стані тільки на домкраті, без використання козелка;
- використовувати в якості підставки під вивішений автобус випадкові предмети: камені, цеглини і т.п.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після повернення з поїздки очистити шкільний автобус від бруду і поставити на місце, відведене для стоянки. У разі необхідності залишити заявку на поточний ремонт з переліком несправностей, які підлягають усуненню.

4.2. У зимовий час при зберіганні в неопалюваному гаражі злити воду з радіатора і двигуна.

4.3. Залишатися на нічліг в закритому автобусі забороняється.

4.4. При зупинці автобуса водій, покидаючи кабіну, повинен убезпечити автобус від мимовільного руху – вимкнути запалювання або перекрити подачу палива, встановити важіль перемикачів передач в нейтральне положення, загальмувати стоянковим гальмом.

Якщо автобус стоїть навіть на незначному ухилі, необхідно додатково поставити під колеса гальмівні черевики.

4.5. Виходячи з кабіни автобуса на проїжджу частину дороги, водій повинен попередньо переконатися у відсутності руху як у попутному, так і в зустрічному напрямках.

4.6. Перед постановкою автобуса на місце стоянки з підігрівом водій повинен переконатися у відсутності витоку палива або усунути його.

4.7. При зупинці і стоянці на неосвітлених ділянках дороги в темний час доби або в інших умовах недостатньої видимості на автобусі повинні бути включені габаритні або стоянкові вогні.

4.8. Ширина проїзду між автобусами в приміщеннях для стоянки повинна бути достатньою для вільного в'їзду автобуса на своє місце (за один маневр), а відстань від кордону проїзду до автобуса – не менше 0,5 м.

4.9. Після постановки автобуса закладу в приміщення для стоянки двигун повинен бути вимкнений.

4.10. У приміщеннях, призначених для стоянки автобуса, а також на стоянках під навісом або на майданчиках забороняється:

- палити, користуватися відкритим вогнем;
- залишати відкритими горловину паливного бака автобуса;
- заряджати акумуляторні батареї в приміщеннях;
- мити або протирати бензином автобус, деталі або агрегати, а також руки і одяг;
- зберігати паливо (бензин, дизельне паливо), за винятком палива в баках автобуса;
- заправляти автобус рідким паливом, газом, а також зливати паливо з баків і випускати газ;
- встановлювати предмети і обладнання, які можуть перешкоджати швидкій евакуації автобуса в разі пожежі чи інших стихійних лих;
- пуск двигуна для будь-яких цілей, крім виїзду шкільного автобуса з приміщення.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При дорожньо-транспортній пригоді водій автобуса зобов'язаний: без зволікання зупинитися і не торкати з місця автобус, а також інші предмети, що мають причетність до пригоди;

- в разі необхідності викликати медичну допомогу, а якщо це неможливо, відправити потерпілих на попутному транспорті в найближчу лікувальну установу;
- повідомити про те, що трапилося в органи автоінспекції, записати прізвища очевидців і чекати прибуття працівників інспекції;
- повідомити про те, що трапилося адміністрації закладу.

5.2. При виникненні пожежі під час руху необхідно зупинити шкільний автобус, евакуйовувати дітей з автобуса, вжити заходів до гасіння загоряння засобами пожежогасіння.

5.3. При виникненні пожежі повідомити в пожежну службу за телефоном 101, заступнику директора з господарської роботи і приступити до гасіння.

При загорянні одягу необхідно загасити полум'я підручним матеріалом. Не можна накривати потерпілого з головою, щоб уникнути опіку дихальних шляхів і отруєння токсичними продуктами горіння.

5.4. При ураженні людини електричним струмом звільнити потерпілого від дії електричного струму і надати першу допомогу згідно з інструкцією з надання першої допомоги.

5.5. При раптовому відключенні напруги необхідно пам'ятати, що воно може бути подана знову без попередження.

5.6. Під час вимушеної зупинки автобуса на узбіччі або на краю проїжджої частини дороги для проведення ремонту водій зобов'язаний виставити на відстані 15-30 м позаду шкільного автобуса знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар.

5.7. Пробку радіатора на гарячому двигуні необхідно відкривати в рукавиці або накривши її ганчіркою. Пробку слід відкривати обережно, не допускаючи інтенсивного виходу пари в сторону відкриваючого.

5.8. При появі під час руху запаху бензину або солярки водій повинен негайно зупинити автобус, виявити причину появи запаху та усунути її.

Розроблено:

Заступник директора з ГР

(посада керівника підрозділу)

(підпис)

Людмила ПІКАЛЮК

Погоджено:

Інженер з охорони праці

(підпис)

Максим КОСТЮК